

Методичні рекомендації щодо заповнення сторінок класного журналу в 5 класах: природнича освітня галузь

Класний журнал – обов'язковий документ закладу загальної середньої освіти, де систематизується інформація про учнів класу й облік відвідування ними навчальних занять; фіксується реалізація навчальної програми з інтегрованих курсів / навчальних предметів, домашні завдання; результати поточного та підсумкового контролю учнів.

Заповнювати класний журнал у 5 класах мають право класний керівник та вчителі, які навчають інтегрованим курсам / окремим навчальним предметам. На них покладена особиста відповідальність за своєчасність, стан та достовірність записів.

Записи в журналі здійснюються державною мовою, чорнилами (пастою) синього кольору, чітко й охайно. На сторінках журналу не допускається будь-яких виправлень. У разі помилкового або неправильного запису, порядок робиться правильний, який засвідчується підписом керівника закладу освіти та скріплюється печаткою.

Назви інтегрованих курсів / навчальних предметів у журналі мають відповідати їх назвам у навчальному плані.

На лівій сторінці журналу, у таблиці «Облік навчальних досягнень учнів», класний керівник записує в алфавітному порядку прізвища та імена учнів.

Дата проведення занять у таблиці записується дробом, чисельник якого є датою, а знаменник – місяцем поточного року. Наприклад, 11/10 означає, що заняття проведено одинадцятого жовтня. У разі проведення спарених уроків, дата кожного уроку записується окремо.

Усі записи щодо підсумкового оцінювання робляться у називному відмінку: «Тематична», «І семестр», «Скоригована», «Річна».

Оцінювання під час реалізації інтегрованих курсів природничої освітньої галузі може здійснюватися за трьома системами: рівнева, бальна, власна шкала (заклад освіти визначає самостійно на педагогічній раді, схвалює відповідне рішення, фіксує у протоколі).

У 5-му класі, за рішенням педагогічної ради закладу освіти, може бути визначений адаптаційний період (місяць, перша чверть, перший семестр тощо), упродовж якого:

– не проводиться поточне та тематичне оцінювання, тоді на сторінках інтегрованого курсу проводиться лише облік відвідування учнями навчальних занять; відсутність учня на уроці позначається літерою «н» (табл. 1);

– здійснюється оцінювання учнів рівнево, у такому випадку вчитель виставляє до журналу літери В, Д, С, П, що відповідають рівням навчальних досягнень (Високий, Достатній, Середній, Початковий) (табл. 2);

Таблиця 4 – Приклад заповнення лівої сторінки журналу за умови, що заклад освіти перші два місяці визначив як адаптаційний період, під час якого не оцінює навчальні досягнення здобувачів освіти, а далі, протягом I семестру, – проводить бальне оцінювання

Назва інтегрованого курсу
(назва предмета)

Облік навчальних досягнень учнів

№ з/п	Місяць і число																Тематична	Проводить дослідження природи	Опрацьовує та використовує інформацію	Усвідомлює законність і природи	I семестр	Скоригована				
		27/09	29/09	04/10	06/10	11/10	Тематична	24/11	29/11	01/12	06/12	18/12	13/12	15/12	20/12	22/12							27/12	Тематична		
1	А	н								7	9	10	10	9	7		10	10	8	9	8	8	8			
2	Б																									
3	В ...			н	н						10		7	10		9				10	9	7	8	7	8	9
4	....																									

Після адаптаційного періоду в 5-му класі оцінювання відбувається за визначеною законодавством 12-ти бальною шкалою (табл.5). За умови використання педагогом власної шкали, він має визначити правила переведення загальної оцінки результатів навчання семестрового та річного оцінювання до системи, визначеної законодавством. Дане рішення і шкала погоджуються на педагогічній раді закладу освіти.

Таблиця 5 – Приклад заповнення лівої сторінки журналу обліку навчальних досягнень здобувачів освіти у II семестрі за бальною системою

Назва інтегрованого курсу
(назва предмета)

Облік навчальних досягнень учнів

№ з/п	Місяць і число																Тематична	ПРО 1	ПРО 2	ПРО 3	II семестр	Скоригована	Річна		
		20/04	25/04	27/04	02/05	04/05	09/05	16/05	Тематична	25/05	30/05	01/06	06/06	08/06	13/06	15/06								Тематична	
1	А		н	н			6		7	7	9		9		7		7	8	9	8	8	8		8	
2	Б		11					9	10	10	11	10	10	9		12	10	10	10	10	8	10		10	
3	В ...	8		6	8	н	н	9	8	10	7	10		9		10	9	7	8	7	8	9	9	9	
4	....																								

Протягом навчальних занять учитель здійснює поточний контроль, використовуючи запитання, завдання, тести, діагностичні та контрольні роботи, різні види навчальної діяльності (практичні заняття, проектну діяльність тощо). Одержані результати (бали або рівні) фіксуються під датою відповідного уроку.

На основі поточного контролю (оцінювання) учитель здійснює тематичне оцінювання. Для його проведення враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми, з урахуванням динаміки навчальних досягнень учня. При цьому, проведення окремої діагностичної (контрольної роботи) не є обов'язковою. Тематичний бал (рівень) виставляється в окремий стовпчик без дати із записом «Тематична». Якщо учень був відсутній на уроках протягом вивчення теми, не виконував вимоги навчальної програми, у колонку з написом «Тематична» виставляється н/а (не атестований). Тематична оцінка не підлягає коригуванню.

Оцінка за семестр ставиться вчителем у колонку без дати, але з надписом «І семестр», «ІІ семестр». Семестрова оцінка виставляється на основі тематичних та груп обов'язкових результатів, що відображені в Свідоцтві досягнень учня (табл. 1, 2, 3, 4, 5). Перед виставленням семестрової оцінки, у колонках без дат рекомендуємо записати групи обов'язкових результатів навчання з освітньої галузі повністю словами чи аббревіатурою (наприклад, ПРО 1, ПРО 2 і ПРО 3, де ПРО – аббревіатура природничої освітньої галузі, а цифри (1, 2, 3) – номери груп обов'язкових результатів, відповідно до Свідоцтва досягнень учнів). Звертаємо увагу, що форму запису обирає заклад освіти самостійно на педагогічній раді та затверджує відповідне рішення, фіксуючи його у протоколі.

Контроль та оцінювання (рівневе або бальне) обов'язкових результатів навчання рекомендуємо здійснювати протягом семестру з певною періодичністю (наприклад, один-два рази на місяць) за групою загальних результатів, фіксуючи його у журналі спостережень. Шкала цього виду оцінювання розробляється вчителем на основі загальних результатів, що визначені Державним стандартом базової середньої освіти 2020 року.

Якщо учень був відсутній на уроках протягом семестру з будь-яких причин (хворів, не виходив на зв'язок під час дистанційного навчання, є внутрішньо переміщеною особою, яка не має довідки з попереднього закладу освіти тощо), у відповідну клітинку, замість балу або рівня за І чи ІІ семестр, виставляється н/а (не атестований).

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Вона виставляється без дати у колонку з надписом «Скоригована». Колонки для виставлення скоригованих оцінок відводяться навіть за відсутності учнів, які виявили бажання їх коригувати. У такому разі ця колонка залишається пустою.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за І та ІІ семестри (або скоригованих семестрових оцінок) і виставляється у колонку без дати із надписом «Річна». Річна оцінка коригуванню не підлягає.

На правій сторінці журналу, у графі «Зміст уроку», відповідно до календарно-тематичного планування, записуються теми уроків, практичного завдання (роботи), контрольної (діагностичної) роботи тощо. Оцінки за ці види діяльності виставляються у дати їх проведення. У разі проведення спарених уроків, тема кожного уроку записується окремо (табл. 6).

У графі «Домашнє завдання» стисло записується його зміст (опрацювати, прочитати, повторити тощо), параграфи (номер або сторінки) підручника, номери завдань, вправ, творчі завдання тощо. На святкові дні та канікули рекомендуємо домашнє завдання не задавати.

У випадку відсутності вчителя, педагогічний працівник, який його заміняє, після запису домашнього завдання, фіксує «Заміна», ПІБ та засвідчує запис власним підписом.

У кінці кожного семестру, після теми останнього уроку, у колонці «Дата» рекомендуємо записати аббревіатуру ПРО (природничі освітні галузі), а у графі «Зміст уроку» – зафіксувати їх значення (формулювання) відповідно до Свідоцтва досягнень учня, а саме:

- проводить дослідження природи;

- опрацьовує та використовує інформацію;
- усвідомлює закономірності природи.

Таблиця 6 – Приклад заповнення правої сторінки паперового журналу, що відведена для інтегрованого курсу природничої освітньої галузі

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Домашнє завдання
23	22 11	Будова земної кулі	Опрацювати § 15-16 С.105 № 2; 1-6, 7*
24	24 11	Водна оболонка Землі. Моделювання колообігу води в природі	Опрацювати §19. Скласти схему С.126 № 1-6
25	29 11	Водойми рідного краю	Скласти інформаційну довідку про один з водойм своєї місцевості
26	01 12	Повітряна оболонка Землі. Моделювання рухів повітря	Опрацювати § 17. Зробити модель «Рухи повітря»
31	20 12	Стихійні лиха. Моделювання поведінки в ситуаціях виникнення пожежі, природних загроз (під час сильного вітру, повені, грози)	Опрацювати § 22 С.156 № 1-5, скласти алгоритм дій*
432	22 12	Презентації навчальних проєктів	Скласти по три відкритих питання на тему проєкту
33	27 12	Узагальнення щодо будови Землі	Повторити § 15-21. Заповнити картку самооцінювання С. 137
34	29 12	Контрольна робота (або діагностична робота) з теми «Дізнаємося про Землю і Всесвіт»	–
–	ПРО 1	Проводить дослідження природи	–
–	ПРО 2	Опрацьовує та використовує інформацію	–
–	ПРО 3	Усвідомлює закономірності природи	–

Для учня, який перебуває на індивідуальному навчанні (або учня з особливими освітніми потребами), журнал індивідуального навчання заповнюється аналогічно звичайному класному журналу з урахуванням особливостей обліку групових (індивідуальних) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять.

Екскурсії, що визначені навчальною програмою інтегрованих курсів, записуються в класному журналі на спеціально відведених сторінках. Учителем записується дата, зміст проведеної навчальної екскурсії та вказується в дужках відповідна кількість годин її проведення.

Методист природничої освітньої галузі
навчально-методичного відділу
координації освітньої діяльності
та професійного розвитку
Сумського ОШПО

А.В. Метейко

Підпис наявний в оригіналі